

Komentaras

2017 02 10

Kuo Frexit skirtųsi nuo Brexit?

Prancūzijos prezidento rinkimuose kandidatuojančios Marine Le Pen ekonominė politika gąsdina investuotojus. Politikė teigia, jog jai nugalėjus, Prancūzija paliktų euro zoną, o didžiulė valstybės skola būtų perdenominuota iš eurų į naujuosius frankus. Toks įvykis rinkų požiūriu būtų didžiausio masto pasaulyje valstybės skolos įsipareigojimų neįvykdymas, o ECB nuomone, Frexit šalyje sukeltų didelę ekonominę krizę ir skurdą. Analogiškai, prieš Brexit rinkos dalyviai taip pat tikėjosi staigios, iš kart po referendumo prasidėsiančios, krizės Jungtinėje Karalystėje, kuri kol kas neįvyko. Vis dėlto, Le Pen užmojų įvykdymas galėtų sukelti staigų ir skaudų šoką Prancūzijos ekonomikai.

Centrinio banko veiksmai ir nuvertėjęs svaras trumpam laikui apsaugojo JK ekonomiką nuo neigiamo Brexit poveikio. Po referendumo rezultatų, Anglijos centrinis bankas nukirto palūkanų normas, taip prilaikydamas šalies ekonomiką nuo staigaus nuosmukio. Taip pat, nukritęs svaro kursas pagerino JK eksportuotojų padėtį: šalies eksportuojamos prekės atpigo ir tapo konkurencingesnės tarptautinėse rinkose. Deja, nors po Brexit prognozuota krizė vis dar neįvyko, o JK ekonomikos augimas antroje metų pusėje net paspartėjo, šalies gyventojai jau pradeda jausti neigiamą referendumo poveikį. Dėl atpigusio svoro šalyje pabrango importuojamos prekės ir ženkliai pakilo infliacija. Taip pat, sunkiojo Brexit atveju, prekyba tarp JK ir ES suprastės ir mažins šalies augimą. Todėl nors JK išvengė staigaus ekonomikos nuosmukio, neigiami Brexit efektai ateityje tik didės.

Marine Le Pen žada, jog būdama Prancūzijos prezidente inicijuos šalies išstojimą iš euro zonos. Taip pat Le Pen žada perdenominuoti Prancūzijos valstybinę skolą. Tokiu atveju šaliai būtų lengviau atiduoti skolas, o užsienio investuotojai patirtų didžiulius nuostolius: naujai išleistas Prancūzijos piniginis vienetas greitai nuvertėtų euro atžvilgiu, o investuotojai, šaliai paskolinę eurus, atgautų daug mažiau vertą Prancūzijos nacionalinę valiutą. Todėl rinkų akyse toks žingsnis prilygtų valstybės bankrotui, kai skolos įsipareigojimai nėra pilnai įvykdomi.

Išaugus rizikai, jog Le Pen laimės prezidento rinkimus Prancūzijoje, obligacijų rinkos jau dabar nerimauja: investuotojų reikalaujama skolinimo rizikos premija pasiekė keturių metų aukštumas. Tikėtina, kad išstojus iš euro zonos, šalies palūkanų normos tarptautinėse rinkose itin ženkliai išaugtų, todėl pasiskolinti užsienio rinkose būtų itin sunku. Atsiskaityti naująja, rinkos pasitikėjimo neturinčia valiuta, tarptautiniuose sandoriuose taip pat nebūtų lengva. Prancūzijos gyventojai ir verslo įmonės gautų pajamas naujaisiais frankais, tačiau esamas skolas tarptautiniams kreditoriams turėtų atiduoti eurai. Tokiu atveju, Prancūzijos valiutai pingant, realūs šalies gyventojų įsipareigojimai augtų. Tuo labiau, perdenominavus valstybinę skolą, šalies gyventojų santaupos, laikomos vyriausybės obligacijose, prarastų didžiąją dalį savo vertės. DNB analitikų nuomone, pinganti naujoji valiuta taip pat pabrangintų importus ir sukeltų infliacijos šuolį.

Pagrindinis skirtumas tarp Brexit ir Marine Le Pen propaguojamo Frexit būtų naujai įvesta valiuta Prancūzijoje. Krentantis svaras pristabdė neigiamą Brexit poveikį. Deja, naujasis frankas galimai turėtų staigų, destabilizuojantį efektą Prancūzijoje. Todėl artėjant rinkimams ir aštrėjant Le Pen retorikai, galima laukti augančio nerimo Europos finansų rinkose.

Povilas Stankevičius

Analitikas

Ekonominių tyrimų departamentas | DNB Rinkų tarnyba

Tel. +370 698 52027